สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

Competency of Digital Technology Application for School Administrators under The Secondary Educational Service Area Office Sisaket Yasothon

ธันยพร สะสมผลสวัสดิ์[1], เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม[2] , สมหมาย สร้อยนาคพงษ์[3]
Thanyaphon Sasomphonsawat [1], Charoenwit Sompongtam[2], Sommai Soinakpong[3]
[1-3]มหาวิทยาลัยราชธานี
[1-3]Ratchathani University
Email: giffythanya@sirat.ac.th[1]

Received : February26, 2024; **Revised :** April17, 2024; **Accepted :** June5, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (1970) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 330 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน และครูผู้สอน จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนความเสมอภาคและการเป็นพลเมืองโดยใช้เทคโนโลยี รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อความเป็นมืออาชีพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการออกแบบเชิงระบบด้านเทคโนโลยี

2. เปรียบเทียบสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะการพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา มีดังนี้ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครู และนักเรียนเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างทั่วถึง มีการวางแผนกลยุทธ์ และกำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารควรเป็นผู้นำด้านนวัตกรรม ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุน วางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเป็นระบบและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร

คำสำคัญ: สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study application competencies of digital technology for school administrators, 2) to compare application competencies of digital technology for school administrators based on school administrators' and teachers' opinions classified by school sizes and 3) to study the suggestions about application competencies of digital technology for school administrators. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan (1970) table. The stratified random sampling method based on the school size was used. The sample was 330 people, divided into 8 administrators and 322 teachers. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, One-way ANOVA, and content analysis.

The research results were as follows:

1. School administrators' competency of digital technology application as a whole and individual aspects were at a high level, ranking from the highest mean scores was Equity and Citizenship Advocate, Connected Learner, and the lowest mean scores was Technology Systems Design.

2. The comparison of competency of digital technology application as a whole and individual aspects, classified by school sizes, found no significant difference.

3. The suggestions about competency of digital technology application for school administrators showed that administrators should support teachers and students in accessing technology thoroughly. There should be strategic planning and vision for the use of technology. Administrators should be innovative leaders. Administrators should promote, support, and plan the systematic use of resources and create a society of shared learning in the organization.

Keywords: Competency of Digital Technology Application, School administrators, Secondary Education Services Area

บทนำ

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Disruption) ของโลกในศตวรรษที่21 ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้านทั้ งมิติทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกอันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 รวมทั้งการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน ซึ่งความท้าทายเหล่านี้นำไปสู่การพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อเตรียมการพัฒนาคุณภาพคนให้สอดรับกับความต้องการทักษะ องค์ความรู้ และคุณลักษณะของโลกศตวรรษที่21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลดังกล่าว ทำให้ทุกคนต้องเผชิญกับภาวะการพลิกผันทางดิจิทัล (Digital Disruption) โดยเฉพาะกับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาจำเป็นจะต้องมีสมรรถะดิจิทัล เพื่อเป็นผู้นำขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา และอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล เพื่อช่วยกันพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของเด็กในอนาคตอย่าง

มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สุกัญญา แช่มช้อย (2561) ได้เสนอแนวคิดว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความทันสมัย เข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัล หรือมีภาวะผู้นำดิจิทัล จะสามารถนำองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนผลลัพธ์ของสถานศึกษา ทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ได้เล็งเห็นความสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาจึงได้กำหนดกลยุทธ์ จุดเน้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้สถานศึกษา ครู และผู้บริหารนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายให้เด็กศรีสะเกษ-ยโสธร เก่งขึ้นด้วยนวัตกรรม อันจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ที่ทำให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จากการศึกษาผลรายงานการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษายังมีจุดที่ควรได้รับการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้น อาทิเช่น ความสามารถในการวิเคราะห์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิด แก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาการจากผลการสอบวัดระดับชาติ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการจัดหาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน และครูขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และบูรณาการให้เกิดเป็นนวัตกรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร, 2563) จากสภาพปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารที่จะส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี และส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อการพัฒนาสมรรถนะตนเองและพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงศึกษาเรื่อง สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ซึ่งคาดหวังว่าผลการวิจัยจะใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศด้านสมรรถนะ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาสถานศึกษามาปรับใช้ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการหาแนวทางการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาสมรรถะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมพัฒนาการใช้เทคโนโลยีให้กับครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะแห่งอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะในการพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหาร

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะเริ่มจาก McClelland (1973) ได้ศึกษาคุณสมบัติและคุณลักษณะของนักธุรกิจ และผู้บริหารระดับสูงที่ประสบความสำเร็จในองค์กรนั้นว่ามีคุณลักษณะอย่างไร จากการวิจัยพบว่า

ประวัติ และผลลัพธ์ทางการศึกษาที่ดีเด่นของบุคคลไม่ได้เป็นปัจจัยที่จะชี้วัดว่าบุคคลนั้น ๆ จะประสบความสำเร็จทางการงานเสมอไป หากต้องประกอบไปด้วยคุณลักษณะอื่น ๆ อาทิ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการสื่อสาร และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นต้น และ McClelland ได้กล่าวว่า สมรรถนะ (Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้น สร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ และเป็นสิ่งที่ประกอบขึ้นมาจาก ความรู้ ทักษะ ทัศนคติ แรงจูงใจ

รชต กฤตธรรมวรรณ และคณะ (2563) ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง กลุ่มของทักษะ ความรู้ ความสามารถ รวมทั้งพฤติกรรม คุณลักษณะและทัศนคติที่บุคลากรจำเป็นต้องมี เพื่อปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้สรุปว่า สมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ
   - 1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
   - 1.2 การบริการที่ดี
   - 1.3 การพัฒนาตนเอง
   - 1.4 การทำงานเป็นทีม
   - 1.5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู
2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ คือ
   - 2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
   - 2.2 การพัฒนาผู้เรียน
   - 2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน
   - 2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
   - 2.5 ภาวะผู้นำครู
   - 2.6 การสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการจัดการเรียนรู้

ทั้งนี้ สมรรถนะ มีแนวทางจำแนกได้หลายแบบแต่โดยทั่วไปจะประกอบด้วย 3 ตัว คือ สมรรถนะหลัก (Core Competency) ซึ่งหมายถึง สมรรถนะที่ทุกคนในองค์กรจะต้องมี เพื่อช่วยสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ สมรรถนะประจำสายงาน (Job competency) คือ ที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่จะช่วยส่งเสริมให้สามารถสร้างผลงานในการปฏิบัติงานตำแหน่งนั้น ๆ ได้สูงกว่ามาตรฐานและสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) ซึ่งหมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความโดดเด่นกว่าคนทั่วไป

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา คือ การนำแนวคิดเรื่องสมรรถนะมาใช้เชื่อว่าจะทำให้การบริหารงาน มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย หรือเป้าประสงค์ขององค์กรที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และทักษะ ความสามารถ วิสัยทัศน์ เจตคติของผู้บริหารจะสามารถผลักดันองค์กรสู่เป้าหมาย และนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จมีศักยภาพเหนือกว่าคู่แข่ง

สรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษะเชิงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถ (Abilities) รวมไปถึง เจตคติ ทัศนคติ แรงจูงใจ ที่ทำให้บุคคล

ปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด สามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร

2. สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

เทคโนโลยีดิจิทัลกำลังท้าทายให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันต่อโครงสร้างและรูปแบบของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กระบวนการทางสังคม การเรียนรู้ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า โลกมาถึงยุคการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกโฉม (Disruptive change) คือ การเปลี่ยนแปลงแบบคาดไม่ถึงเช่น เกิดนวัตกรรมแบบพลิกฟ้าพลิกแผ่นดิน (Disruptive innovation) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไป ส่วนใหญ่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งนั่นหมายถึง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ล้วนแต่จะทำให้มนุษย์ก้าวสู่ยุคของเทคโนโลยีดิจิทัลที่ก้าวหน้ามาพร้อมกับนวัตกรรมใหม่ที่มีความทันสมัย สามารถปรับใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน แม้กระทั่งวงการการศึกษามีผลกระทบต่อการเปลี่ยนดังกล่าวด้วย

การศึกษาไทยต้องปรับเปลี่ยนด้วยการเสริมพลังดิจิทัล ทั้งในด้านการบริหารจัดการ และการให้บริการการศึกษา เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการ และบริบทของโลกยุคดิจิทัลได้อย่างมีคุณภาพและเต็มประสิทธิภาพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ความสำคัญต่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้มีส่วนของเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นการเฉพาะ เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการส่งเสริมความเท่าเทียม และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ยกระดับการจัดการเรียนการสอน โดยประเมินผลการเรียนรายบุคคล ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันการ ใช้ประโยชน์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษายิ่งเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ อาทิ MOOC, OER, Youtube หรือ แอพลิเคชันทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้น การใช้ประโยชน์ของระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ เพื่อติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ตลอดจนความสามารถในการรายงานผลการประเมินได้ทันที (Real-Time Evaluation) ล้วนแล้วแต่เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการเรียนรู้ทั้งใน และนอกห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การศึกษาไทยต้องปรับกระบวนทัศน์ของการจัดการศึกษาให้มีการบูรณาการ การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลกับกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นต่อการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (National Education Technology Standards for Administrator: NET-A) (ISTE, 2009) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ การมีวิสัยทัศน์ การสร้างวัฒนธรรม การเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ การปรับปรุงอย่างเป็น การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล หลังจากนั้น ในปี 2018 องค์กรความร่วมมือระดับนานาชาติ ว่าด้วยเทคโนโลยีการศึกษา (ISTE) ได้มีการกำหนดมาตรฐานการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้นำทางการศึกษา โดยพัฒนามาจากมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (NETS-A) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับให้ผู้นำทางการศึกษาในทุกระดับได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล ในการสร้างแนวทางการเรียนรู้เชิงบวกกับห้องเรียน และโรงเรียน ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 การสนับสนุนความเสมอภาคและการเป็นพลเมือง (Equity and Citizenship Advocate) หมายถึง การที่ผู้นำใช้เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มความเท่าเทียม มีส่วนร่วม และการเป็นพลเมืองดิจิทัล

มาตรฐานที่ 2 การวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ (Visionary Planner) หมายถึง ผู้บริหาร ครู บุคลากรในสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ และมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี

มาตรฐานที่ 3 การเป็นผู้นำที่เสริมสร้างศักยภาพ (Empowering Leader) หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องสร้างวัฒนธรรมที่ครู และผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในรูปแบบนวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 4 การออกแบบเชิงระบบ (Systems Designer) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจัดตั้งบุคลากรในดำเนินการดูแลรักษา ปรับปรุงเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีการใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง

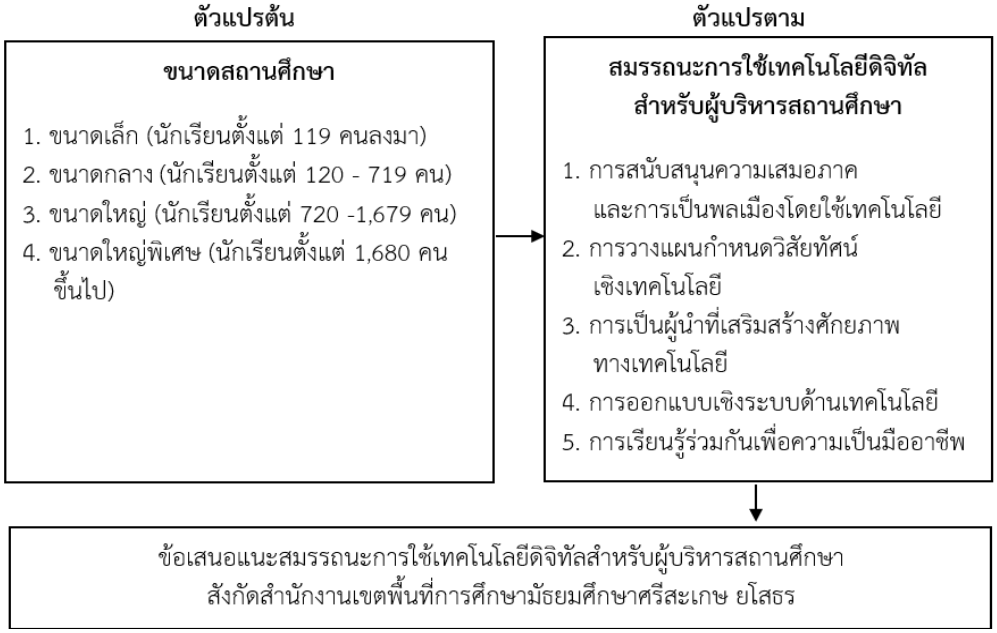
มาตรฐานที่ 5 การเรียนรู้ร่วมกัน (Connected Learner) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี และพร้อมที่จะสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องกับตนเอง และบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อความเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงาน

ปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลกระทบไปถึงองค์กรทางการศึกษารวมถึงสถานศึกษา ซึ่งพบว่าการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลนี้ ยังมีการจัดหาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ซึ่งส่งผลกระทบถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องมีสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อผลักดันผู้เรียนให้เข้าถึงเทคโนโลยีได้อย่างทั่วถึง เพื่อที่จะลดปัญหาด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

ในการศึกษาครั้งนี้ จึงได้นำสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ตามกรอบแนวคิดของสมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (International Society for Technology in Education: ISTE, 2018) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การสนับสนุนความเสมอภาคและการเป็นพลเมืองโดยการใช้เทคโนโลยี การวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์เชิงเทคโนโลยี การเป็นผู้นำที่เสริมสร้างศักยภาพทางเทคโนโลยี การออกแบบเชิงระบบด้านเทคโนโลยี และการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อความเป็นมืออาชีพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยสังเคราะห์ตามแนวคิดนักวิชาการทางด้านการศึกษาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ กรอบมาตรฐานการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้นำทางการศึกษา (ISTE Standards for Education Leaders) ของสมาคมเทคโนโลยีการศึกษานานาชาติ (International Society for Technology in Education: ISTE, 2018) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การสนับสนุนความเสมอภาค และการเป็นพลเมืองโดยการใช้เทคโนโลยี การวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์เชิงเทคโนโลยี การเป็นผู้นำที่เสริมสร้างศักยภาพทางเทคโนโลยี การออกแบบเชิงระบบด้านเทคโนโลยี และการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อความเป็นมืออาชีพ มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (จังหวัดศรีสะเกษ) จำนวน 56 โรงเรียน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 4 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 38 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 6 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 8 คน รวมทั้งหมดจำนวน 56 คน และครูผู้สอนในโรงเรียนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 2,271 คน รวมทั้งสิ้น 2,327 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (จังหวัดศรีสะเกษ) และครูผู้สอน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 8 คน ครูผู้สอนจำนวน 322 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert และมีข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอการพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแบบสอบถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .33-.87 และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการ 2 วิธี ดังนี้ 1) ประสานการส่ง และการตอบกลับจากผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และ 2) ประสานการส่งและการตอบกลับจากผู้ตอบแบบสอบถาม โดยตัวแทนเก็บรวบรวมไว้รวมแบบสอบถาม จำนวน 330 ฉบับ แบบสอบถามได้รับกลับคืนมา มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (จังหวัดศรีสะเกษ) วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 เปรียบเทียบสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

4.3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานศรีสะเกษ ยโสธร จากการใช้แบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และการหาความถี่

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (จังหวัดศรีสะเกษ) จำแนกเป็นโดยรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

โดยรวมและรายด้าน

ด้าน	สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1.	การสนับสนุนความเสมอภาคและการเป็นพลเมืองโดยใช้เทคโนโลยี	4.44	.76	มาก
2.	การวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์เชิงเทคโนโลยี	4.22	.89	มาก
3.	การเป็นผู้นำที่เสริมสร้างศักยภาพทางเทคโนโลยี	4.33	.88	มาก
4.	การออกแบบเชิงระบบด้านเทคโนโลยี	4.20	.91	มาก
5.	การเรียนรู้ร่วมกันเพื่อความเป็นมืออาชีพ	4.41	.78	มาก
รวม		**4.32**	**.85**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (จังหวัดศรีสะเกษ) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.32, S.D. = .85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านการการสนับสนุนความเสมอภาค และการเป็นพลเมืองโดยใช้เทคโนโลยี ($\bar{x}$ = 4.44, S.D. = .76) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อความเป็นมืออาชีพ ($\bar{x}$ = 4.41, S.D. = .78) ด้านการเป็นผู้นำที่เสริมสร้างศักยภาพทางเทคโนโลยี ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = .88) ด้านการวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์เชิงเทคโนโลยี ($\bar{x}$ = 4.22, S.D. = .89) และด้านการออกแบบเชิงระบบด้านเทคโนโลยี ($\bar{x}$ = 4.20, S.D. = .91) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวม เท่ากับ 0.85 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

2. เปรียบเทียบสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร **จำแนกตามขนาดสถานศึกษา**

สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. การสนับสนุนความเสมอภาคและการเป็นพลเมืองโดยใช้เทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	.570 140.744 141.314	3 326 329	.190 .432	.440	.724
2. การวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์เชิงเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	1.628 191.728 193.356	3 326 329	.543 .588	.923	.430
3. การเป็นผู้นำที่เสริมสร้างศักยภาพทางเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	1.762 192.420 194.182	3 326 329	.587 .590	.995	.395
4. การออกแบบเชิงระบบด้านเทคโนโลยี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	1.625 219.515 221.140	3 326 329	.542 .673	.805	.492
5. การเรียนรู้ร่วมกันเพื่อความเป็นมืออาชีพ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	.029 157.304 157.333	3 326 329	.010 .483	.020	.996
เฉลี่ย	**ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม**	**1.123 180.342 181.465**	**3 326 329**	**.374 .553**	**.636**	**.607**

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะการพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร สรุปแนวทางประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 1) ด้านการสนับสนุนความเสมอภาค และการเป็นพลเมืองโดยใช้เทคโนโลยี ควรควรสนับสนุนครู บุคลากร และนักเรียนให้เข้าถึงเทคโนโลยี เครื่องมือดิจิทัลอย่างทั่วถึง ควรใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยถูกกฎหมาย 2) ด้านการวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์เชิงเทคโนโลยี ควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ มีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีของโรงเรียน เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร 3) ด้านการเป็นผู้นำที่เสริมสร้างศักยภาพทางเทคโนโลยี ควรสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร และครู บุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารมีการนำนวัตกรรมมาใช้ในการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้มากยิ่งขึ้น 4) ด้านการออกแบบเชิงระบบโดยใช้เทคโนโลยี ควรมีการกำหนดทิศทางการวางแผนการทำงานร่วมกันโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และซอฟต์แวร์

ให้มีความเพียงพอ และตรวจสอบวางแผนการใช้ทรัพยากรด้านต่างๆอย่างเป็นระบบ และ 5) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อความเป็นมืออาชีพ ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภาคีเครือข่าย

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การสนับสนุนความเสมอภาค และการเป็นพลเมืองโดยใช้เทคโนโลยี คือ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีเพื่อความเท่าเทียม โดยส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยี และการเชื่อมต่ออย่างเท่าเทียม เพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ที่แท้จริง และน่าสนใจ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก สภาพบริบททางสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว จนส่งผลกระทบต่อการการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับตัว และเปลี่ยนแปลง มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยเป็นผู้นำในการส่งเสริมครู และบุคลากรให้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างทั่วถึง มีการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษา มีการจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เพียงพอทั่วถึง ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน รวมถึงด้านการปฏิบัติงานสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สตรีรัตน์ ตั้งมีลาภ (2554) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์ และ ชัชภูมิ สีชมภู (2564) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลมีความท้าทาย อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการสื่อสารที่รวดเร็ว ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดได้เล็งเห็นความสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา จึงได้กำหนดกลยุทธ์ และนโยบาย โดยให้สถานศึกษา ครู และผู้บริหาร นำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษายุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เปลี่ยนแปลง ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกขนาดที่ต้องปรับให้เท่าทัน มีการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเท่าเทียมทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับเทิดศักดิ์ วิไลเกษม และคณะ (2566) ที่ได้วิจัยเรื่อง สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฏฐณิชา พรปทุมชัยกิจ และคณะ (2564) ที่ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ

ยโสธ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะการพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร สรุปแนวทางประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 1) ด้านการสนับสนุนความเสมอภาค และการเป็นพลเมืองโดยใช้เทคโนโลยี ควรควรสนับสนุนครู บุคลากรและนักเรียนให้เข้าถึงเทคโนโลยี และเครื่องมือดิจิทัลอย่างทั่วถึง โดยใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยถูกกฎหมาย 2) ด้านการวางแผน กำหนดวิสัยทัศน์เชิงเทคโนโลยี ควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีของโรงเรียน เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการศึกษา 3) ด้านการเป็นผู้นำที่เสริมสร้างศักยภาพทางเทคโนโลยี ควรสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู บุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารมีการนำนวัตกรรมมาใช้ในการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้มากยิ่งขึ้น 4) ด้านการออกแบบเชิงระบบโดยใช้เทคโนโลยี ควรมีการกำหนดทิศทางการวางแผนการทำงานร่วมกันโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและซอฟต์แวร์ให้มีความเพียงพอ และตรวจสอบวางแผนการใช้ทรัพยากรด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และ 5) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อความเป็นมืออาชีพ ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำกิจกรรมร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภาคีเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับ เทิดศักดิ์ วิไลเกษม และคณะ (2566) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนายกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีในปัจจุบัน โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาขีดความสามารถของครู และนักเรียน เพื่อโอกาสในการบริหารงานในโรงเรียน เพื่อการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลจะต้องกำหนดแผนงานดิจิทัลที่ชัดเจน และต้องรู้จักวิธีการผลักดันทุกคนในองค์กรไปสู่ความเปลี่ยนแปลง โดยสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาบูรณาการในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบททางการศึกษา

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ การพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครู และนักเรียนเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างทั่วถึง มีการวางแผนกลยุทธ์ และกำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารควรเป็นผู้นำด้านนวัตกรรม ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุน วางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเป็นระบบ และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กร ได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาให้มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลโดยตรง ได้นำความรู้ที่ได้มาแนะนำ และถ่ายทอดกับบุคลากรในองค์กรได้ใช้งานไปในทิศทางเดียวกัน การใช้สื่อภายนอกโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วย ควรจัดให้มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่พร้อม และทันสมัย ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียร รวดเร็ว เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาในทุกด้าน

สรุป

จากผลการศึกษาสมรรถนะ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสนับสนุนความเสมอภาค และการเป็นพลเมืองโดยใช้เทคโนโลยี มีการปฏิบัติสูงสุด โดยผู้บริหารใช้เทคโนโลยี เพื่อความเท่าเทียม ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยี และการเชื่อมต่ออย่างเท่าเทียม เพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ที่แท้จริง และน่าสนใจ โดยใช้เทคโนโลยี เครื่องมือดิจิทัล และทรัพยากรดิจิทัล อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนัก ให้ความสำคัญในการออกแบบเชิงระบบด้านเทคโนโลยี ในประเด็นเรื่อง การกำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติในการปกป้องความเป็นส่วนตัวของข้อมูลตามกฎหมาย เพื่อเตรียมพร้อมกับอาชญากรรมไซเบอร์ (Cybercrime) และการเป็นผู้นำครูและบุคลากรร่วมสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่แข็งแรงและเป็นระบบ โดยการพัฒนา ปรับปรุงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Bandwidth) ซอฟต์แวร์ (Software) และแอพพลิเคชั่นขององค์การทีเพียงพอและตอบสนองความต้องการการใช้งานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการออกแบบเชิงระบบมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ควรให้ความสำคัญกับการวางแผน กำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติเพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัวของข้อมูลตามกฎหมาย พร้อมทั้งสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่แข็งแรง ปรุงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และผู้บริหารควรสร้างพันธมิตรกับหน่วยงานอื่น เพื่อสนับสนุนวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ให้บรรลุเป้าหมาย ของการดำเนินงานของสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ควรนำผลการวิจัยไปจัดทำแผนพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลด้านการสนับสนุนความเสมอภาค และการเป็นพลเมือง ด้านการการวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านการเป็นผู้นำที่เสริมสร้างศักยภาพ ด้านการออกแบบเชิงระบบ และด้านการเรียนรู้ร่วมกันให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2.3 ควรศึกษารูปแบบสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผู้เรียน ครู และโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

ณัฏฐณิชา พรปทุมชัยกิจ, อุดมพันธุ์ พิชญ์ประเสริฐ และพงษ์ศักดิ์ ทองพันชั่ง. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ,* 15(2), 60-62. สืบค้นจาก https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sskrujournal/article/view/251332

เทิดศักดิ์ วิไลเกษม, อธิป เกตุสิริ และ ชวนคิด มะเสนะ. (2566). การศึกษาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 8(2), 137-152. สืบค้นจาก https://so06.tci-thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/266794

พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์ และ ชัชภูมิ สีชมภู. (2564). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(9), 70-84. สืบค้นจาก https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/249839

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2561). กระบวนทัศน์ใหม่ของการบริหารการศึกษา. *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา*, 1(1), บทบรรณาธิการ. สืบค้นจาก https://so01.tci-thaijo.org/index.php/emi/issue/view/10421/emi_v1n1

รชต กฤตธรรมวรรณ และคณะ. (2563). การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษาวิถีใหม่. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 5(2), 779-788. สืบค้นจาก https://so06.tci-thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/245007

สตรีรัตน์ ตั้งมีลาภ. (2554). *การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร. (2563). *สรุปผลการสังเคราะห์รายงานการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562*. ศรีสะเกษ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง)*. สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562 การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล.* กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *ทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) เพื่อเตรียมการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Disruption) ของโลกศตวรรษที่ 21: ผลการศึกษาและแนวทางการส่งเสริม.* นครปฐม: เพชรเกษมพริ้นติ้งกรุ๊ป.

สุกัญญา แช่มช้อย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

International Society for Technology in Education (ISTE). (2009). *National educational technology standard for administrators*. International Society for Technology Education. Retrieved from https://iste.org/standards

International Society for Technology in Education (ISTE). (2018). *ISTE standards: Education leaders*. Retrieved from https://www.iste.org/standards/iste-standards-for-education-leaders

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610. https://doi.org/10.1177/001316447003000308

McClelland, D. C. (1973). Testing for competence rather than for intelligence. *American Psychologist*, 28(1), 1–14. https://doi.org/10.1037/h0034092